

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens

nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk

E26.000231

Datum 10 maart 2026
Onderwerp Toezeggingen naar aanleiding van
Nijmeegs Drugsmanifest

Geachte leden van de raad,

Tijdens de raadsvergadering van 22-12-2021 heeft het college naar aanleiding van het 'Nijmeegs drugsmanifest' (o.v.v. D66 en SP [Document Nijmegen - D66 Nijmegen debatstuk Het Nijmeegse Drugsmanifest \(gewijzigde versie naar aanleiding van en ten opzichte van notitie raadskamerbespreking\) - iBabs Publiekspitaal](#)) twee toezeggingen gedaan:

- Het college zegt toe om aan de raad inzichtelijk te maken welke onderzoeken er zijn naar drugsgebruik en drugsbehoefte en de maatschappelijke en economische ontwikkelingen en consequenties ervan (een zogeheten fenomeenanalyse).
- Het college zegt toe om in overleg met de gemeenteraad een stadsgesprek hierover te organiseren.

Vooropgesteld dient te worden dat de uitvoering van deze toezeggingen te lang op zich heeft laten wachten. In de tussenliggende periode vanaf 22 december 2021 zijn er diverse activiteiten geweest in het kader van deze toezeggingen (waarvan hieronder verslag wordt gedaan), maar volledige afhandeling ervan (met de fenomeenanalyse) is onvoldoende voortvarend opgepakt. Wij betreuren dit ten zeerste.

In deze brief zullen wij verslag doen van de uitvoering van de hiervoor genoemde toezeggingen. Wij zullen een overzicht geven van beschikbaar onderzoek en daarnaast de gesprekken die tot nu toe zijn gevoerd.

1. Onderzoek naar drugsgebruik en drugsbehoefte**Landelijk onderzoek naar drugsgebruik en drugsbehoefte is bij het Trimbos-instituut ruimschoots aanwezig**

Het Trimbos-instituut brengt als onafhankelijk, wetenschappelijk kennisinstituut voor mentale gezondheid, alcohol, tabak en drugs, de nationale drug monitor uit ([NDM | Nationale Drug Monitor](#)). Hierin wordt een actueel overzicht gegeven in de grote stroom van informatie over het gebruik van drugs, alcohol en tabak. De monitor geeft onder meer inzicht in het gebruik van drugs onder volwassenen en jongeren (waaronder scholieren) en

de ontwikkelingen daarin ([Kerncijfers alcohol, tabak en drugs - Nationale Drug Monitor](#)). Daarnaast wordt per soort drugs een overzicht gegeven van het gebruik. Ten slotte geeft de monitor een overzicht van relevante beleidsontwikkelingen en de alcohol- en drugsgelateerde criminaliteit. Eveneens bij het Trimbos-instituut ondergebracht is het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS-bureau). Hiermee vindt de monitoring van het drugsgebruik en de drugsmarkt plaats ([Monitoring drugsmarkt in Nederland: DIMS - Trimbos-instituut](#)). Ten slotte is er een Monitor Drugsincidenten (MDI). Hiermee worden aard en omvang van drugsgelateerde gezondheidsincidenten in Nederland gemonitord ([Monitoring drugsincidenten in Nederland: MDI - Trimbos-instituut](#)).

Naast deze monitor waarin verschillende informatiebronnen worden samengebracht, kan er ook nog worden gewezen op enkele afzonderlijke rapporten over de afgelopen jaren. Dit zijn onder meer:

- Het Grote Uitgaansonderzoek uit 2023 door het Trimbos-instituut waarin onder meer middelengebruik aan de orde komt ([Rapport Het Grote Uitgaansonderzoek 2023 - Trimbos-instituut](#)).
- Een factsheet Middelengebruik onder studenten van 16-18 jaar op het MBO en HBO 2021 van het Trimbos-instituut ([AF2029-Middelengebruik-onder-studenten-van-16-18-jaar-op-het-mbo-en-hbo-2021.pdf](#))
- Een factsheet Middelengebruik onder mbo-studenten 2023 van het Trimbos-instituut ([Factsheet: Middelengebruik onder mbo-studenten 2023 - Trimbos-instituut](#)).
- Monitor Mentale gezondheid en Middelengebruik Studenten hoger onderwijs 2025 [Monitor Mentale gezondheid en Middelengebruik Studenten hbo en wo 2025 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#).
- Ook worden gegevens over middelengebruik verzameld onder studenten van de universiteit met het Healthy Student Life project van de Radboud Universiteit [Healthy Student Life | Radboud University](#).

Lokaal onderzoek naar drugsgebruik en -behoefte is ook beschikbaar

Onder andere de gezondheidsmonitors van de GGD geven hierin meer inzicht.

In de Gezondheidsmonitor Jeugd GGD Gelderland-Zuid (najaar 2023), wordt iedere vier jaar aan leerlingen in klas 2 en 4 van het Voortgezet Onderwijs gevraagd naar onder andere alcoholgebruik en gebruik van softdrugs (wiet- of hasjgebruik). Per gemeente in Gelderland-Zuid zijn de antwoorden afzonderlijk te raadplegen ([Dashboard - Leefstijl - Nijmegen](#)).

In de Gezondheidsmonitor Jongvolwassen (16-25 jaar oud) GGD Gelderland-Zuid (januari 2025) wordt nog iets breder naar middelengebruik gevraagd. Het gaat niet alleen om alcoholgebruik en wiet of hasj gebruik, maar ook andere soorten drugs, zoals 3-MMC, 4-MMC, XTC en cocaïne ([Dashboard - Middelengebruik - Nijmegen](#)).

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD Gelderland-Zuid (2022) geeft eens per vier jaar ook inzicht in middelengebruik, waaronder drugsgebruik zoals ook uitgevraagd onder Jongvolwassenen, maar dan onder volwassenen ([Dashboard - Leefstijl - Nijmegen](#)).

Nijmegen doet mee aan de onderzoekspilot STAD-aanpak

Nijmegen neemt van 2025 tot en met 2028 deel aan de onderzoekspilot STAD-aanpak door Bureau Objectief, Trimbos-instituut en TNO. STAD (Stockholm prevents Alcohol and Drug problems) is een (kosten-)effectief programma uit Zweden gericht op het tegengaan van binge drinken en drugsgebruik door jongvolwassenen in het uitgaansleven. De doelen van de STAD-aanpak zijn:

- Voorkomen en beperken van alcohol- en drugsgerelateerd geweld en overlast in het uitgaansleven;
- Voorkomen van gezondheidsincidenten in het uitgaansleven onder invloed van alcohol en drugs;
- Voorkomen en beperken van dronkenschap en uitgaan onder invloed van drugs.

Om deze doelen te bereiken, richt de aanpak zich op training van horecapersoneel en beveiligers, handhaving en controle en het stellen van een gezamenlijke norm. In het kader van de onderzoekspilot in Nijmegen worden metingen gedaan door middel van vragenlijsten voor uitgaanspubliek en horecapersoneel over onder andere de norm van middelengebruik en veiligheidsgevoel onder uitgaanders en weigeren van uitgaanders en handelen bij overmatig middelengebruik door horecapersoneel. Ook worden er observaties gedaan door mystery guests om naleving te meten. Deze metingen worden verricht voor- en nadat horecapersoneel trainingen hebben gekregen. Daarnaast worden politiedata en data van City Control geanalyseerd.

Uit een gesprek met medewerkers van het Trimbos-instituut blijkt dat op lokaal niveau nog meer inzicht verkregen kan worden in drugsgebruik door middel van een lokaal riool-onderzoek. Hieraan zijn kosten verbonden.

2. De maatschappelijke en economische ontwikkelingen en consequenties van drugsgebruik en drugsbehoefte

Onderzoek naar de maatschappelijke en economische ontwikkelingen lijkt in mindere mate aanwezig

In het hiervoor bedoelde gesprek met medewerkers van het Trimbos-instituut is navraag gedaan naar onderzoek dat voorhanden is over de maatschappelijke en economische ontwikkelingen en gevolgen van drugsgebruik en drugsbehoefte. Daaruit blijkt dat hierover in veel mindere mate onderzoek beschikbaar is. Zo lijkt er geen onderzoek naar de positieve effecten van drugsgebruik (bijvoorbeeld maatschappelijke, economische en sociale baten van drugsgebruik) voorhanden te zijn. Er is wel onderzoek gevonden over de opbrengsten van voorzieningen en aanpakken en bijvoorbeeld belastinginkomsten op alcohol. Over de negatieve gevolgen, zoals de sociale en maatschappelijke gevolgen van verslaving, drugscriminaliteit en ondermijnende criminaliteit is meer onderzoek beschikbaar. Het gaat hierbij om onderzoek in de nationale context en niet lokaal. Zo is hierover informatie terug te vinden in de Nationale Drugs Monitor van het Trimbos-instituut waarnaar hiervoor al wordt verwezen (o.a. [af1107 webdef.pdf](#)).

Ook doet het WODC regelmatig onderzoek naar georganiseerde criminaliteit, waaronder drugscriminaliteit en de gevolgen daarvan. Daarbij is ook aandacht voor de zogenoemde

vermenging van onder- en bovenwereld ([Georganiseerde criminaliteit | WODC - Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum](#)). Ook geeft het WODC overzicht van onderzoek naar drugscriminaliteit ([Search](#)) zoals naar ondergronds bankieren, een parallelle economie of drugsgerelateerde corruptie.

Daarnaast is ook enig onderzoek voorhanden over de economische gevolgen van drugsgebruik. Niet in de zin dat daar een duidelijke kosten-baten analyse van is gemaakt, maar het geeft inzicht in de verschillende aspecten die een rol spelen, hoe die zich onderling verhouden en wat dat landelijk kost.

Een korte zoekslag heeft nog de volgende beschikbare studies opgeleverd:

- De sociale gevolgen van verslaving Een state of the art studie naar versterking van sociale relaties, schooluitval, dakloosheid, schulden en huiselijk geweld als gevolg van alcohol- of drugsverslaving (IVO) [psychosociale gevolgen_01.pdf](#)
- Drugscriminaliteit en daaraan gerelateerde ondermijning: de kosten in beeld (AEF) [Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)
- How to estimate the cost of drug treatment in Europe? [How to estimate the cost of drug treatment in Europe? | www.euda.europa.eu](#)
- De sociale kost van legale en illegale drugs in België (SOCOST) De sociale kost van legale en illegale drugs in België (SOCOST) | [DR65_Socost_sum_nl.pdf](#)

3. Gesprekken over drugsgebruik, -behoefte en de maatschappelijke en economische consequenties

In de afgelopen periode zijn op verschillende momenten, in uiteenlopende settings en met verschillende doelen gesprekken gevoerd met de stad over middelengebruik, waaronder alcohol en drugs. Het volgende overzicht over deze gesprekken kan worden gegeven:

- **April 2023: Symposium voor studenten over middelengebruik**

Op initiatief van verschillende studenten, aangevoerd door een commissie vanuit N.S.V. Carolus Magnus, is een symposium georganiseerd voor studenten over middelengebruik. Raadsleden waren hiervoor ook uitgenodigd. Het symposium met de titel 'Alle kaarten op tafel', was geïnspireerd op de Utrechtse campagne 'Waar trek jij de lijn?'. De avond werd geopend door burgemeester Bruls. Er werd geluisterd naar en in gesprek gegaan met experts en ervaringsdeskundigen die middelengebruik vanuit verschillende perspectieven belichtten. Er waren zo'n 120 studenten aanwezig.

- **September 2023: Bijeenkomst studenten en middelengebruik**

Georganiseerd door gemeente Nijmegen in samenwerking met Iriszorg Preventie en onderwijsinstellingen in het kader van Wij zijn Groen, Gezond en in Beweging. Doel van deze bijeenkomst was vooral om de initiatieven vanuit het onderwijs te delen, elkaar te inspireren en te verkennen waar ze elkaar kunnen versterken. Raadsleden waren ook uitgenodigd.

- **Oktober 2023: Brede vergaderingen door studentambtenaren over middelengebruik**

Burgemeester in gesprek met studenten over middelengebruik en hun zorgen daarover. Raadsleden zijn hiervoor eveneens uitgenodigd. Naar aanleiding hiervan is een werkgroep ontstaan van studenten(verenigingen), studentambtenaren, onderwijsinstellingen, GGD, gemeenten en Iriszorg Preventie die nog steeds samenwerkt op dit onderwerp.

- **December 2023: Bijeenkomst georganiseerd door Stichting Nachtburgemeester Nijmegen**

Vragen die aan de orde waren: hoe zit het met de hoeveelheid (verschillende) drugs en hoe drugs worden gedaan, is op zichtbare wijze aan het veranderen. Is het huidige drugsgebruik in het nachtleven een probleem? Hoe beïnvloedt drugsgebruik de waarden van clubcultuur en -etiketten? Zijn de juridische richtlijnen voor kroegen en clubs m.b.t. drugsgebruik nog realistisch? En wat is de invloed hiervan op de beleving van het publiek?

- **Juli 2024: Gesprek met de stad over Nachtvisie waaronder preventie van overmatig middelengebruik**

Er was een panel met wethouders Daemen en Vergunst en raadsleden waren ook uitgenodigd. Deze discussie is samengevat in de Nachtvisie([Document Nijmegen - Nachtvisie Nijmegen \(inclusief bijlagen\) - iBabs Publieksporaal](#)).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester